

POLITECHNIKA KRAKOWSKA IM. TADEUSZA KOŚCIUSZKI

KARTA PRZEDMIOTU

obowiązuje studentów rozpoczynających studia w roku akademickim 2020/2021

Międzywydziałowa oferta dydaktyczna

Kierunek studiów: Inżynieria czystego powietrza

Profil: Ogólnoakademicki

Forma studiów: stacjonarne

Kod kierunku: 2

Stopień studiów: I

Specjalności: brak

1 INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

NAZWA PRZEDMIOTU	Meteorologia i klimatologia
NAZWA PRZEDMIOTU W JĘZYKU ANGIELSKIM	Meteorology and climatology
KOD PRZEDMIOTU	MOD ICZP oIS C10 20/21
KATEGORIA PRZEDMIOTU	Przedmioty kierunkowe
LICZBA PUNKTÓW ECTS	4.00
SEMESTRY	2

2 RODZAJ ZAJĘĆ, LICZBA GODZIN W PLANIE STUDIÓW

SEMESTR	WYKŁAD	ĆWICZENIA	LABORATORIA	LABORATORIA KOMPUTERO- WE	PROJEKT	SEMINARIUM
2	25	0	10	0	10	0

3 CELE PRZEDMIOTU

Cel 1 Zapoznanie studentów z podstawowymi terminami z zakresu meteorologii i klimatologii; z bazą danych IMGW, ze zjawiskami i procesami zachodzącymi w atmosferze jak również z zagadnieniami budowy i składu atmosfery (z uwzględnieniem domieszek atmosferycznych);

Cel 2 Zapoznanie studentów z zagadnieniami promieniowania Słońca, Ziemi i atmosfery, rozkładem ilości promieniowania słonecznego na obszarze Polski oraz możliwością wykorzystania energii promieniowania słonecznego;

Cel 3 Zapoznanie studentów z zagadnieniami bilansu cieplnego i pionowej równowagi atmosfery

Cel 4 Zapoznanie studentów z zagadnieniem zmienności ciśnienia powietrza wraz z wysokością, układów barycznych, powierzchni izobarycznej i topografii barycznej, sił działających w atmosferze: poziomego gradientu ciśnienia, odśrodkowej, Coriolisa, tarcia, a także z zagadnieniami ruchu powietrza w atmosferze, cyrkulacją atmosfery, frontami atmosferycznymi i masami powietrza.

Cel 5 Zapoznanie studentów z zagadnieniami związanymi z klasyfikacją klimatów, zróżnicowaniem klimatu, a także z wybranymi okresami zmian klimatu w dziejach istnienia Ziemi;

Cel 6 Zapoznanie studentów z metodyką badań elementów klimatu, opracowaniem wyników badań na potrzeby sporządzania opracowań klimatologicznych do celów projektowych i planistycznych;

4 WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I INNYCH KOMPETENCJI

1 Mile widziana umiejętność obsługi arkusza kalkulacyjnego: Excel

5 EFEKTY KSZTAŁCENIA

EK1 Wiedza Student potrafi objaśnić podstawowe pojęcia z zakresu meteorologii i klimatologii, ma podstawową wiedzę o zjawiskach i procesach meteorologicznych, rozumie zagrożenia wynikające z występowania zjawisk ekstremalnych;

EK2 Umiejętności Student potrafi prowadzić obserwacje elementów klimatu,

EK3 Umiejętności Student potrafi wykorzystać posiadaną wiedzę z zakresu meteorologii i klimatologii do opisu zjawisk zachodzących w środowisku dla celów projektowych i planistycznych

EK4 Kompetencje społeczne Student pracuje samodzielnie, potrafi również współpracować w zespole nad wyznaczonym zadaniem

6 TREŚCI PROGRAMOWE

PROJEKT		
LP	TEMATYKA ZAJĘĆ OPIS SZCZEGÓŁOWY BLOKÓW TEMATYCZNYCH	LICZBA GODZIN
P1	Posterunki i stacje pomiarowe. Centralna Baza Danych (IMGW-PIB), materiał archiwalny	2
P2	Wyznaczenie usłonecznienia rzeczywistego, maksymalnego oraz względnego uwzględniając zapis z przyrządów pomiarowych. Określenie stopnia zachmurzenia oraz rodzaju chmur;	3
P3	Opady atmosferyczne: podstawowe charakterystyki opadów atmosferycznych (miesięczna suma opadów, roczna suma opadów, opad średni miesięczny, opad średni roczny, normalny roczny), okresy bezopadowe, a także dni z opadami np. bardzo słabymi, bardzo silnymi; wieloletnia zmienność najwyższych (dobowych, miesięcznych) i najniższych (miesięcznych) opadów atmosferycznych; okresy z niedoborem opadów atmosferycznych;	5

WYKŁAD		
LP	TEMATYKA ZAJĘĆ OPIS SZCZEGÓŁOWY BLOKÓW TEMATYCZNYCH	LICZBA GODZIN
W1	Definicje pogody, meteorologii, klimatologii, klimatu, zjawiska meteorologiczne oraz czynniki i procesy klimatotwórcze; podział meteorologii; sieć pomiarowa w Polsce	2
W2	Budowa atmosfery ziemskiej w tym z uwzględnieniem zmian temperatury wraz ze zmianą wysokości; skład chemiczny atmosfery; zanieczyszczenia atmosfery (naturalne i antropogeniczne), wpływ czynników meteorologicznych na stężenie zanieczyszczenia powietrza	2
W3	Promieniowanie Słońca, Ziemi i atmosfery: podstawowe prawa promieniowania, promieniowanie krótkofalowe i długofalowe, ekstynkcja promieniowania w atmosferze. Promieniowanie Ziemi, promieniowanie atmosfery, promieniowanie efektywne, albedo, dobowy rozkład bilansu radiacyjnego, rozkład ilości promieniowania słonecznego na obszarze Polski, usłonecznienie, nasłonecznienie, wykorzystanie energii promieniowania słonecznego;	4
W4	Bilans cieplny i pionowa równowaga atmosfery: strumienie ciepła i bilans ciepła, procesy wymiany ciepła, charakterystyki powietrza suchego i wilgotnego, zmiany adiabaticzne temperatury powietrza, inwersja termiczna;	2
W5	Fale upałów, fale zimna, rozkład średnich rocznych temperatur powietrza w Polsce i na świecie; obszary z najwyższą i najniższą temperaturą; zmienność temperatury powietrza na przestrzeni lat i możliwe skutki środowiskowe tych zmian;	2
W6	Model ogólnej cyrkulacji atmosfery, ciśnienie powietrza: zmienność ciśnienia z wysokością, układy baryczne, siły działające w atmosferze, ruch powietrza; wiatr: geostroficzny, gradientowy, cyklonostroficzny, geostroficzny, wiatry lokalne, cyrkulacja atmosfery, fronty atmosferyczne, masy powietrza	4
W7	Woda w atmosferze: przemiany fazowe wody w atmosferze, kondensacja pary wodnej w atmosferze, klasyfikacja chmur, zachmurzenie, powstawanie opadów, produkty kondensacji pary wodnej; rodzaje opadów (m.in. skala Chomicza), natężenie opadów, rozkład opadu normalnego rocznego w Polsce i na kuli ziemskiej nieregularność opadów atmosferycznych,	4
W8	Klimat: zmiany klimatu na przestrzeni wieków - krótki rys historyczny; klasyfikacja klimatów (Koeppena), zróżnicowanie klimatu Ziemi; czynniki geograficzne kształtujące klimat Polski, regiony klimatyczne Polski, rozkład przestrzenny i zmienność czasowa podstawowych elementów klimatu; zmiany i zmienność klimatu w skali globalnej oraz lokalnej; możliwe środowiskowe skutki zmian klimatu;	5

LABORATORIA		
LP	TEMATYKA ZAJĘĆ OPIS SZCZEGÓŁOWY BLOKÓW TEMATYCZNYCH	LICZBA GODZIN
L1	Budowa i zasada działania przyrządów znajdujących się w ogródku meteorologicznym z uwzględnieniem przyrządów tradycyjnych, a także sposób wykonania pomiarów elementów klimatu; obserwacja pogody	3

LABORATORIA		
LP	TEMATYKA ZAJĘĆ OPIS SZCZEGÓŁOWY BLOKÓW TEMATYCZNYCH	LICZBA GODZIN
L2	Temperatura powietrza i para wodna w powietrzu: związki i typowe wartości - wielkości charakteryzujące zawartość pary wodnej w powietrzu: maksymalna prężność pary wodnej, aktualna prężność, wilgotność bezwzględna, wilgotność względna, niedosyt wilgotności, temperatura punktu rosy,	3
L3	Podstawowe charakterystyki wiatru w dolnej troposferze: prędkość, kierunek wiatru: średnie dobowe, średnie prędkości miesięczne dla poszczególnych kierunków 8 lub 16; róża wiatrów;	4

7 NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

N1 Wykłady

N2 Ćwiczenia laboratoryjne

N3 Ćwiczenia projektowe

N4 Konsultacje

N5 Dyskusja

8 OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA

FORMA AKTYWNOŚCI	ŚREDNIA LICZBA GODZIN NA ZREALIZOWANIE AKTYWNOŚCI
Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim, w tym:	
Godziny wynikające z planu studiów	45
Konsultacje przedmiotowe	20
Egzaminy i zaliczenia w sesji	0
Godziny bez udziału nauczyciela akademickiego wynikające z nakładu pracy studenta, w tym:	
Przygotowanie się do zajęć, w tym studiowanie zalecanej literatury	15
Opracowanie wyników	20
Przygotowanie raportu, projektu, prezentacji, dyskusji	20
SUMARYCZNA LICZBA GODZIN DLA PRZEDMIOTU WYNIKAJĄCA Z CAŁEGO NAKŁADU PRACY STUDENTA	120
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS DLA PRZEDMIOTU	4.00

9 SPOSOBY OCENY

Ocena końcowa: $0.6 \cdot \text{ocena z pisemnego zaliczenia} + 0.4 \cdot \text{średnia z ocen z ćwiczeń projektowych i laboratoryjnych}$

OCENA FORMUJĄCA

F1 Sprawozdania z ćwiczeń laboratoryjnych

F2 Projekt indywidualny

F3 Odpowiedź ustna/Test

OCENA PODSUMOWUJĄCA

P1 Zaliczenie pisemne

P2 Średnia arytmetyczna ocen formujących

WARUNKI ZALICZENIA PRZEDMIOTU

W1 Warunki dopuszczenia do pisemnego zaliczenia: pozytywna ocena z ćwiczeń projektowych i laboratoryjnych

KRYTERIA OCENY

EFEKT KSZTAŁCENIA 1	
NA OCENĘ 3.0	Student ma wiedzę w przedziale [51%, 60%] treści programowych
NA OCENĘ 4.0	Student ma wiedzę w przedziale [71%, 80%] treści programowych
NA OCENĘ 5.0	Wiedza studenta na poziomie > niż 90% treści programowych
EFEKT KSZTAŁCENIA 2	
NA OCENĘ 3.0	Student ma wiedzę w przedziale [51%, 60%] treści programowych
NA OCENĘ 4.0	Student ma wiedzę w przedziale [71%, 80%] treści programowych
NA OCENĘ 5.0	Wiedza studenta na poziomie > niż 90% treści programowych
EFEKT KSZTAŁCENIA 3	
NA OCENĘ 3.0	Student ma wiedzę w przedziale [51%, 60%] treści programowych
NA OCENĘ 4.0	Student ma wiedzę w przedziale [71%, 80%] treści programowych
NA OCENĘ 5.0	Wiedza studenta na poziomie > niż 90% treści programowych
EFEKT KSZTAŁCENIA 4	
NA OCENĘ 3.0	Student(ka) pracuje samodzielnie, angażuje się również w pracę w zespole wykonując część zadania. Ocena pozytywna z efektu kształcenia w zakresie kompetencji społecznych ma charakter warunku koniecznego do uzyskania pozytywnej oceny końcowej, nie jest natomiast brana do obliczenia oceny średniej.

10 MACIERZ REALIZACJI PRZEDMIOTU

EFEKT KSZTAŁCENIA	ODNIESIENIE DANEGO EFEKTU DO SZCZEGÓŁOWYCH EFEKTÓW ZDEFINIOWANYCH DLA PROGRAMU	CELE PRZEDMIOTU	TREŚCI PROGRAMOWE	NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE	SPOSOBY OCENY
EK1	K_W01 K_W09 K_W14 K_U01 K_U19	Cel 1 Cel 2 Cel 3 Cel 4 Cel 5 Cel 6	P1 P2 P3 W1 W2 W3 W4 W5 W6 W7 W8 L1 L2 L3	N1 N2 N3 N4 N5	F1 F2 F3 P1 P2
EK2	K_W01 K_W14 K_U01 K_U12 K_U17 K_U19 K_U21 K_U22	Cel 1 Cel 6	P1 P2 W1 W3 W5 W7 L1 L2 L3	N1 N2 N3 N4 N5	F1 F2 F3 P1 P2
EK3	K_W01 K_W14 K_U01 K_U12 K_U17 K_U19 K_U22 K_K01	Cel 1 Cel 2 Cel 3 Cel 4 Cel 6	P1 P2 P3 W1 W2 W3 W5 W6 W7 W8 L1 L2 L3	N1 N2 N3 N4 N5	F1 F2 F3 P1 P2
EK4	K_W14 K_U17 K_U21 K_K01 K_K02	Cel 6	P1 W1 W2 W5 W7 W8 L1	N1 N2 N3 N4 N5	F1 F2 F3 P1

11 WYKAZ LITERATURY

LITERATURA PODSTAWOWA

- [1] | Bac S., Koźmiński C. Rojek M. — *Agrometeorologia*, Warszawa, 1998, PWN
- [2] | Bac S., Rojek M — *Meteorologia i klimatologia w inżynierii środowiska*, Wrocław, 1999, Wydawnictwo Akad. Rolniczej
- [3] | Boryczka J. — *Zmiany klimatu Ziemi*, Warszawa, 1998, Wyd. Akad. Dialog
- [4] | Kossowska-Cezak U. — *Wstęp do meteorologii i klimatologii*, Warszawa, 1997, Wydawnictwo UW
- [5] | Koźuchowski K. — *Atmosfera, klimat, ekoklimat*, Warszawa, 1998, PWN
- [6] | Lockwood J.G. — *Procesy klimatotwórcze*, Warszawa, 1984, PWN
- [7] | Woś A. — *Klimat Polski*, Warszawa, 1999, PWN
- [8] | Woś A. — *Meteorologia dla geografów*, Warszawa, 2002, PWN
- [9] | Kopacz-Lembowicz M., Kossowska-Cezak U., Lenart W., Martyn D., Olszewski K., — *Przewodnik do ćwiczeń z meteorologii i klimatologii dla studentów geografii*, Warszawa, 1981, Wydawnictwo UW

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA

- [1] **Niedźwiedź T. (red.)**, — *Słownik meteorologiczny*, Warszawa,, 2003, Wydawnictwo IMGW
- [2] **Pruchnicki J.** — *Metody opracowań klimatologicznych*, Warszawa,, 1987, PWN
- [3] **Matuszko D.** — *Chmury. Klasyfikacja, rozpoznawanie, pogoda*, Kraków, 2003, Wydawnictwo UJ
- [4] **Woś A.**, — *ABC meteorologii*, Poznań, 2003, Wydawnictwo UAM

12 INFORMACJE O NAUCZYCIELACH AKADEMICKICH**OSOBA ODPOWIEDZIALNA ZA KARTĘ**

dr hab. inż. Marta Cebulska (kontakt: marta.cebulska@pk.edu.pl)

OSOBY PROWADZĄCE PRZEDMIOT

1 dr inż. Marta Cebulska (kontakt: marta.cebulska@pk.edu.pl)

2 dr inż Elżbieta Jarosińska (kontakt: ejarosin3@gmail.com)

13 ZATWIERDZENIE KARTY PRZEDMIOTU DO REALIZACJI

(miejsowość, data)

(odpowiedzialny za przedmiot)

(dziekan)

PRZYJMUJĘ DO REALIZACJI (data i podpisy osób prowadzących przedmiot)

.....
.....